

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu

KARTA PRZEDMIOTU

1. Nazwa przedmiotu:	EDUKACJA ZDROWOTNA				
2. Kod przedmiotu:	05.9				
3. Okres ważności karty:	ważna od roku akademickiego 2020/2021				
4. Poziom kształcenia:	studia pierwszego stopnia				
5. Forma studiów:	studia stacjonarne/niestacjonarne				
6. Kierunek studiów:	pedagogika				
7. Profil kształcenia:	praktyczny				
8. Specjalność/moduł specjalnościowy:	pedagogika resocjalizacyjna				
9. Semestr:	III				
10. Jedn. prowadz. przedmiot:	Instytut Studiów Edukacyjnych				
11. Prowadzący przedmiot:	dr Beata Fedyn				
12. Grupa przedmiotów:	z zakresu modułu specjalnościowego pedagogika resocjalizacyjna				
13. Status przedmiotu:	obowiązkowy				
14. Język prowadzenia zajęć:	polski				
15. Przedmioty wprowadzające lub wymagania wstępne:					
Znajomość podstawowych pojęć pedagogicznych takich, jak edukacja, wychowanie, kształcenie, osobowość, metody kształcenia, metody interaktywne, metody wychowania.					
16. Cel przedmiotu:					
Głównym celem przedmiotu jest kształtowanie kompetencji przyszłych pedagogów do realizacji treści edukacji zdrowotnej w różnorodnych środowiskach wychowawczych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na pracę pedagogiczną z wychowankami o różnych potrzebach zdrowotnych. Ważnym celem jest także zwiększenie zainteresowania studentów sprawami zdrowia oraz wspieranie ich działań w zakresie identyfikacji własnych problemów zdrowotnych oraz ich rozwiązywania i doskonalenia własnego zdrowia. Ponadto celem przedmiotu jest kształtowanie umiejętności diagnozowania problemów zdrowotnych i potrzeb edukacyjnych różnych grup społecznych w zakresie edukacji zdrowotnej; kształtowanie umiejętności planowania i ewaluacji programów edukacji zdrowotnej; poszerzenie wiedzy w zakresie szczegółowych bloków tematycznych edukacji zdrowotnej; kształtowanie postaw cechujących się gotowością do doskonalenia własnego zdrowia, tworzenia wzorców zachowań prozdrowotnych oraz podejmowania działań na rzecz tworzenia zdrowego środowiska życia, pracy i nauki.					
17. Efekty uczenia się:					
Ozn.	Opis efektu uczenia się	Metody realizacji efektów uczenia się	Metody sprawdzania efektów uczenia się	Forma prowadzenia zajęć	Odniesienie do efektów dla kierunku studiów
W1	Wyjaśnia oraz posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu pedagogiki zdrowia, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia	wykład konwersatoryjny, dyskusja w powiązaniu z analizowaną literaturą przedmiotu, pokaz multimedialny	egzamin pisemny, kolokwium, ocena udziału w dyskusji	W, Ć	K_W02, K_W13, K_W15

W2	Definiuje i wyjaśnia pojęcie zdrowia, czynniki je warunkujące oraz omawia wpływ stylu życia na zdrowie człowieka	wykład konwersatoryjny, dyskusja, prezentacja z wykorzystaniem multimediiów, prezentacja ustna z wykorzystaniem literatury	egzamin pisemny, kolokwium, ocena udziału w dyskusji	W, Ć	K_W05, K_W13, K_W17
W3	Dysponuje podstawową wiedzą z zakresu metodyki edukacji zdrowotnej	projekt edukacyjny, burza mózgów, wypowiedzi ustne w powiązaniu z analizowaną literaturą, pokaz	kolokwium pisemne, ocena projektu programu edukacji zdrowotnej	Ć	K_W13, K_W15, K_W16
U1	Planuje i przygotowuje program edukacji zdrowotnej dla wybranej grupy wychowanków	projekt edukacyjny, dyskusja, prezentacja ustna w oparciu o literaturę, pokaz	ocena przygotowanego projektu programu edukacji zdrowotnej, ocena udziału w dyskusji	Ć	K_U03, K_U06, K_U08, K_U09, K_U10
U2	Samodzielnie konstruuje narzędzia diagnozy potrzeb zdrowotnych i ewaluacji edukacji zdrowotnej	projekt edukacyjny, prezentacja multimedialna	ocena opracowanych narzędzi do diagnozy potrzeb zdrowotnych i ewaluacji programu edukacji zdrowotnej	Ć	K_U02, K_U03, K_U06, K_U10
U3	Dokonuje diagnozy potrzeb zdrowotnych wychowanków i przeprowadza ewaluację programu edukacji zdrowotnej	projekt edukacyjny, praca w grupie zadaniowej, prezentacje ustne	Ocena opracowanego projektu, wykorzystanie narzędzi ewaluacji	Ć	K_U02, K_U03, K_U06, K_U09, K_U10
U4	Inicjuje i stymuluje aktywność prozdrowotną własną i wychowanków	wykład konwersatoryjny, projekt edukacyjny, dyskusja, wypowiedzi ustne	ocena projektu programu edukacji zdrowotnej, ocena narzędzi diagnozy potrzeb zdrowotnych, ocena narzędzi ewaluacji programu, ocena udziału w dyskusji	W, Ć	K_U06, K_U09

K1	Przejawia wrażliwość na własne potrzeby zdrowotne oraz potrzeby innych ludzi	wykład konwersatoryjny, dyskusja, wypowiedzi ustne	egzamin pisemny, ocena udziału w dyskusji	W, Ć	K_K01, K_K09,
K2	Wykazuje zaangażowanie w zakresie realizacji edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia	wykład konwersatoryjny projekt edukacyjny, dyskusja, wypowiedzi ustne	ocena udziału w dyskusji, ocena wypowiedzi ustnych w powiązaniu z analizowaną literaturą	W, Ć	K_K01
K3	Jest świadomy własnych potrzeb zdrowotnych oraz skutecznych sposobów ich zaspokajania	projekt edukacyjny, dyskusja, burza mózgów, wykład konwersatoryjny	ocena udziału w dyskusji, ocena wypowiedzi ustnych w powiązaniu z analizowaną literaturą	W, Ć	K_K09
18. Formy i wymiar zajęć:		Stacjonarne		Niestacjonarne	
		W: 15	Ćw: 15	W: 9	Ćw: 9
19. Treści kształcenia:					
Szczegółowy program zajęć					
L p.	Tematyka zajęć - wykłady	Liczba godzin			
		ST	NST		
1.	Pedagogika zdrowia jako interdyscyplinarna nauka o edukacji zdrowotnej. Macierze. Pole zdrowia. Wychowanie warunkiem zdrowia.	2	1		
2.	Terminy podstawowe pedagogiki zdrowia. Osobowość, wychowanie zdrowotne, kształcenie zdrowotne, edukacja zdrowotna, kultura zdrowotna, zachowania zdrowotne, styl życia, świadomość zdrowotna.	2			
3.	Proces promocji zdrowia. Założenia, cele, obszary. Edukacja zdrowotna jako obszar promocji zdrowia. Profilaktyka chorób a promocja zdrowia.	1	1		
4.	Współczesna koncepcja zdrowia. Trójjedność biopsychospołeczna. Zdrowie jako wartość, środek, zasób. Holistyczne ujęcie zdrowia. Społeczno – ekologiczny model zdrowia, zdrowie w ujęciu salutogenezy.	1	1		
5.	Modele edukacji zdrowotnej. Cele edukacji zdrowotnej.	1			
6.	Żywnienie jako fizjologiczny i edukacyjny problem. Zasady racjonalnego żywienia. Piramida żywieniowa.	2	1		
7.	Podstawowe błędy żywieniowe i ich następstwa. Choroby układu krążenia. Żywieniowa profilaktyka miażdżycy. Tłuszcze nienasycone i nasycone, cholesterol LDL, HDL, białko zwierzęce, cukier, błonnik, pektyny, antyoksydanty, makro i mikroelementy. Zapobieganie chorobom układu krążenia.	2	1		
9.	Pedagogiczne wartości wychowania w abstinencji. Przyczyny sięgania po narkotyki. Kształtowanie umiejętności życiowych. Założenia współczesnego modelu psychoprofilaktyki uzależnień. Programy profilaktyczne.	1	1		
10.	Choroby nowotworowe. Czynniki ryzyka i czynniki rakotwórcze. Rola badań profilaktycznych. Zapobieganie chorobom nowotworowym. Produkty niedozwolone. Wolne rodniki i antyutleniacze. Błonnik a choroby nowotworowe jelit. Promienie UVA i UB.	1	1		
11.	Zdrowie psychospołeczne. Stres a zdrowie. Specyficzne trudności w nauce jako przyczyna zaburzeń zdrowia psychospołecznego.	1	1		

12.	Aktywność ruchowa i jej znaczenie dla rozwoju organizmu i zapobiegania chorobom. Ruch jako składnik zdrowego stylu życia.	1	1
łącna liczba godzin - wykłady		15	9
L p.	Tematyka zajęć - ćwiczenia		
1.	Zajęcia organizacyjne. Zapoznanie z programem zajęć, warunkami zaliczenia przedmiotu, literaturą.	1	1
2.	Czynniki warunkujące zdrowie. Możliwości wpływu człowieka na stan swojego zdrowia.	1	
3.	Organizacja i realizacja procesu edukacji zdrowotnej w środowiskach wychowawczych. Etapy planowania, realizacji i ewaluacji edukacji zdrowotnej.	1	1
4.	Metodyka edukacji zdrowotnej. Badanie i identyfikacja potrzeb zdrowotnych – metody badań, techniki i narzędzia.	1	
5.	Metodyka edukacji zdrowotnej. Określanie problemów kluczowych. Podejście od ludzi do problemu. Określanie celów programu edukacji zdrowotnej, formułowanie szczegółowych zadań.	1	1
6.	Metodyka edukacji zdrowotnej. Planowanie treści programu edukacji zdrowotnej. Dobór metod realizacji programu. Metody aktywizujące w edukacji zdrowotnej. Rola pedagoga w procesie edukacji zdrowotnej.	1	1
7.	Metodyka edukacji zdrowotnej. Ewaluacja programu, rodzaje, metody, techniki i narzędzia ewaluacji.	1	
8.	Kolokwium.	1	1
9.	Edukacja żywieniowa – założenia, cele, treści. Otyłość a zdrowie, wskaźnik BMI, wartość kaloryczna posiłków.	2	1
10.	Edukacja zdrowotna a zachowania ryzykowne podejmowane przez młodzież. Przyczyny, zagrożenia dla zdrowia, sposoby przeciwdziałania. Profilaktyka zakażeń HIV/ AIDS.	2	
11.	Kierunki działań profilaktycznych związanych ze stosowaniem substancji psychoaktywnych.	1	1
12.	Promocja zdrowia psychospołecznego ucznia. Zagadnienie stresu szkolnego.	1	1
13.	Zaliczenie.	1	1
łącna liczba godzin - ćwiczenia		15	9

20. Egzamin:	Tak
--------------	-----

21. Literatura podstawowa:
1. Borzucka – Sitkiewicz K., Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna. Przewodnik dla edukatorów zdrowia. Wyd. „Impuls”, Kraków 2006.
2. Demel M., Pedagogika zdrowia. WSiP, W-wa, 1980 (lub wyd. z 1968 r.).
3. Fedyn B., Skuteczność szkolnej edukacji zdrowotnej. Wyd. PWSZ, Racibórz 2009.
4. Gembalczuk I., Edukacyjne aspekty promowania zdrowia w środowisku lokalnym. Wyd. PWSZ, Racibórz 2010.
5. Karski J., (red.) Promocja zdrowia. Ignis, Wa-wa, 2000.
6. Przybyła E., Edukacja zdrowotna. Przewodnik do studiów. AWF Katowice 2008.
7. Syrek E., Borzucka – Sitkiewicz K., Edukacja zdrowotna. Wyd. WaiP, Warszawa 2009.
8. Szymańczak J., (red.) Zdrowie dzieci i młodzieży. Wybrane zagadnienia. Studia BAS nr 2, 2014.
9. Wolny B., Edukacja zdrowotna w szkole. ORE, Warszawa 2019.
10. Woynarowska B. (red.) Edukacja zdrowotna. PWN, Warszawa 2007 (i kolejne wznowienia).
11. Woynarowska B. (red.), Organizacja i realizacja edukacji zdrowotnej w szkole. ORE, Warszawa 2011.
12. Woynarowska B. (red.) Edukacja zdrowotna. Podstawy teoretyczne, metodyka, praktyka. PWN, Warszawa 2017.

21. Literatura uzupełniająca:
1. Gawęł A., Pedagodzy wobec wartości zdrowia. Wyd. UJ, Kraków 2003.
2. Heszen I., Sęk H. (red.), Psychologia zdrowia. PWN, Warszawa 2007.
3. Kowalski M., Gawęł A., Zdrowie – wartość – edukacja. Wyd. „Impuls”, Kraków 2006.
4. Lewicki C., Edukacja zdrowotna – systemowa analiza zagadnień. Wyd. UR, Rzeszów 2006.
5. Sheridan Ch. L., Radmacher S.A., Psychologia zdrowia. Wyzwanie dla biomedycznego modelu zdrowia. IPZ, Warszawa 1998.
6. Słńska Z., Misiuna M., Promocja zdrowia – słownik podstawowych terminów. Warszawa 1993.
7. Syrek E. Zdrowie w aspekcie pedagogiki społecznej Wyd. UŚI., Katowice 2000.

8. Śliwa M., Wychowanie zdrowotne. Zarys teorii i metodyki. PTOZ, 2001.
9. Woynarowska B. (red.), Zdrowie i szkoła. PZWL, Warszawa 2000.
10. Artykuły z czasopism „Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne”, „Lider”, „Promocja Zdrowia i Edukacja Zdrowotna w Szkole”

23. Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów kształcenia:

Lp.	Forma zajęć	STACJONARNE Liczba godzin kontaktowych / pracy studenta	NIESTACJONARNE Liczba godzin kontaktowych / pracy studenta
1	Wykład	15/10	9/19
2	Ćwiczenia	15/8	9/15
3	Inne: - Konsultacje projektu - Konsultacje prezentacji multimedialnych - Wykonanie projektu - Przygotowanie prezentacji multimedialnej	1/0 1/0 0/2 0/2	2/0 1/0 0/3 0/2
Suma godzin		32/22	21/29

24. Suma wszystkich godzin:	ST	NST	25. Liczba punktów ECTS:	2
	60	60		

26. Kryteria oceny:

Efekt uczenia się	Ocena	Opis wymagań
W1, W2, W3	bdb	Swobodnie posługuje się językiem naukowym pedagogiki zdrowia. Bezbłędnie charakteryzuje wszystkie podstawowe pojęcia z zakresu pedagogiki zdrowia, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Dokładnie i wnikliwie omawia płaszczyzny zdrowia oraz czynniki warunkujące zdrowie, w tym proces wychowania. Wnikliwie analizuje wpływ stylu życia na zdrowie człowieka wykorzystując nie tylko wiadomości zdobyte na zajęciach, ale także uzupełnione literaturą przedmiotu. Dysponuje rozległą wiedzą z zakresu metodyki edukacji zdrowotnej – szczegółowo omawia wszystkie etapy planowania, realizacji i ewaluacji procesu edukacji zdrowotnej.
	db+	W wypowiedziach używa języka naukowego. Bezbłędnie charakteryzuje wszystkie podstawowe pojęcia z zakresu pedagogiki zdrowia, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. i. Prawidłowo omawia płaszczyzny zdrowia oraz czynniki warunkujące zdrowie, w tym proces wychowania. Wnikliwie opisuje wpływ stylu życia na zdrowie człowieka wykorzystując nie tylko wiadomości zdobyte na zajęciach, ale także czasami uzupełnione polecaną literaturą przedmiotu. Dysponuje wiedzą z zakresu metodyki edukacji zdrowotnej – omawia wszystkie etapy planowania, realizacji i ewaluacji procesu edukacji zdrowotnej.
	db	Używa języka naukowego. Prawidłowo definiuje podstawowe pojęcia z zakresu pedagogiki zdrowia, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Omawia płaszczyzny zdrowia oraz główne czynniki warunkujące zdrowie, w tym proces wychowania. Poprawnie opisuje wpływ stylu życia na zdrowie człowieka wykorzystując przede wszystkim wiadomości zdobyte na zajęciach. Dysponuje podstawową wiedzą z zakresu metodyki edukacji zdrowotnej – wymienia i ogólnie charakteryzuje wszystkie etapy procesu planowania, realizacji i ewaluacji procesu edukacji zdrowotnej.
	dst+	Czasami pomaga sobie wykorzystując język potoczny. Definiuje podstawowe pojęcia z zakresu pedagogiki zdrowia, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowi. Wymienia i opisuje z pomocą nauczyciela płaszczyzny zdrowia oraz główne czynniki warunkujące zdrowie, w tym proces wychowania. Ogólnie charakteryzuje wpływ stylu życia na zdrowie człowieka wykorzystując tylko wiadomości zdobyte na zajęciach. Dysponuje podstawową widzą z zakresu metodyki edukacji zdrowotnej – wymienia i ogólnie charakteryzuje niektóre etapy procesu planowania, realizacji i ewaluacji procesu edukacji zdrowotnej.

	dst	Często używa języka potocznego. Definiuje podstawowe pojęcia z zakresu pedagogiki zdrowia, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Wymienia z pomocą nauczyciela płaszczyzn zdrowia oraz niektóre czynniki warunkujące zdrowie, w tym proces wychowania. Pobieźnie charakteryzuje wpływ stylu życia na zdrowie opierając się na tylko na wiadomościach zdobytych na zajęciach. Dysponuje podstawową wiedzą na temat metodyki edukacji zdrowotnej – wymienia, często z pomocą nauczyciela etapy planowania, realizacji i ewaluacji procesu edukacji zdrowotnej.
	ndst	Używa języka potocznego. Nie potrafi zdefiniować podstawowych pojęć z zakresu pedagogiki zdrowia, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nie potrafi wymienić i opisać płaszczyzn zdrowia oraz czynników warunkujących zdrowie. Nie potrafi wyjaśnić zależności pomiędzy procesem wychowania a zdrowiem. Nie umie wyjaśnić wpływu stylu życia na zdrowie człowieka. Nie dysponuje wystarczającą wiedzą na temat metodyki edukacji zdrowotnej.
U1, U2, U3, U4	bdb	W oparciu o treści realizowane na zajęciach i analizę literatury przedmiotu oraz na podstawie diagnozy potrzeb zdrowotnych samodzielnie i bezbłędnie opracowuje program edukacji zdrowotnej oraz ciekawe narzędzia wspomnianej diagnozy i narzędzia niezbędne do przeprowadzenia ewaluacji procesu i końcowej. Przygotowuje interesujące, kreatywne i estetyczne pomoce do zaplanowanych zajęć.
	db+	W oparciu o treści realizowane na zajęciach, analizę literatury przedmiotu oraz wyniki diagnozy potrzeb zdrowotnych prawidłowo opracowuje program edukacji zdrowotnej oraz poprawne narzędzia wspomnianej diagnozy oraz narzędzia ewaluacji procesu oraz końcowej. Przygotowuje interesujące i estetyczne pomoce do zaplanowanych zajęć.
	db	W oparciu o przedstawione na zajęciach wiadomości oraz diagnozę potrzeb zdrowotnych opracowuje program edukacji zdrowotnej oraz prawidłowo sporządzone narzędzia wspomnianej diagnozy, a także ewaluacji. Przygotowuje estetyczne pomoce do zaproponowanych zajęć.
	dst+	W oparciu o zdobyte na zajęciach wiadomości, diagnozę potrzeb oraz wskazówki nauczyciela opracowuje program edukacji zdrowotnej oraz narzędzia diagnozy i ewaluacji wymagające korekty. Przygotowuje w sposób odtwórczy pomoce do zaplanowanych zajęć.
	dst	W oparciu o wiadomości zdobyte na zajęciach, diagnozę potrzeb zdrowotnych oraz pomoc nauczyciela opracowuje program edukacji zdrowotnej, narzędzia diagnozy potrzeb zdrowotnych i ewaluacji wymagające poprawy i dopracowania. Przygotowuje typowe pomoce do zaproponowanych zajęć.
	ndst	Nie potrafi wykorzystywać wiedzy teoretycznej, a także wyników diagnozy potrzeb zdrowotnych w celu projektowania programu edukacji zdrowotnej. Nie potrafi opracować narzędzi do diagnozy potrzeb zdrowotnej i przeprowadzenia ewaluacji. Nie przygotowuje w terminie pomocy niezbędnych do przeprowadzenia zaplanowanych zajęć
K1, K2, K3	O	Przejawia wrażliwość na własne potrzeby zdrowotne oraz potrzeby innych ludzi. Wykazuje zaangażowanie w zakresie realizacji edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Jest świadomy własnych potrzeb zdrowotnych oraz skutecznych sposobów ich zaspokajania. Systematycznie ocenia poziom swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji. Poszukuje źródeł ciągłego doskonalenia. Wzorowo zachowuje się na zajęciach. Systematycznie przygotowuje się do zajęć, w których bierze aktywny udział. Chętnie pracuje w grupie, najczęściej przyjmując rolę lidera. W pracy grupowej wykazuje zaangażowanie i kreatywną postawę. Terminowo zalicza kolokwia. W terminie oddaje do oceny obowiązkowe prace zaliczeniowe. Nie opuszcza zajęć. Ewentualne, usprawiedliwione nieobecności zalicza niezwłocznie na konsultacjach.
	NO	Nie przejawia wrażliwości na własne potrzeby zdrowotne oraz potrzeby innych ludzi. Nie wykazuje zaangażowania w zakresie realizacji edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nie jest świadomy własnych potrzeb zdrowotnych oraz skutecznych sposobów ich zaspokajania. Poprawnie zachowuje się na zajęciach. Nie jest systematycznie przygotowany do zajęć. W małym stopniu bierze aktywny udział w zajęciach. Niechętnie pracuje w grupie. Nigdy nie przyjmuje roli lidera. W pracy grupowej wykazuje niskie zaangażowanie, niechętnie realizuje zadania narzucone przez lidera. Piszze kolokwia, ale nie zalicza ich za pierwszym razem. Nie oddaje do oceny obowiązkowych prac zaliczeniowych. Opuszcza zajęcia.

